

Wodzisław Śląski, dnia 14 stycznia 2015r.

POLSKIE TOWARZYSTWO GEODEZYJNE

Adres do korespondencji:
44-300 Wodzisław Śląski
ul. Przemysława 9/47
e-mail: zarzad@ptg-org.pl

Pan Jacek CICHOCKI

**SZEF KANCELARII
PREZESA RADY MINISTRÓW**

Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

W N I O S E K

Polskie Towarzystwo Geodezyjne, działając w interesie publicznym,

na podstawie art.221 §1 i §3, art.241 i art.243 §1 *ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego*,

w związku z art.7 *ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej*, stanowiącym, że Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wykonuje zadania Prezesa Rady Ministrów wynikające z ustawy, z jego upoważnienia,

niniejszym wnosi o

niezwłoczne zarządzenie kontroli zwykłej, dla obszaru całego kraju, w trybie przewidzianym w przepisach art.6 ust.1, art.8 ust.2 i ust.3, art.11 w związku z art.2 pkt 1 *ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej*, mającej na celu eliminację przypadków naruszania przez powiatowe organy administracji Służby Geodezyjnej i Kartograficznej przepisów art.12b ust.5 *znowelizowanej ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne*.

UZASADNIENIE.

Z dniem 12 lipca 2014r. weszły w życie przepisy *znowelizowanej ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne*. Kluczowym obszarem tej nowelizacji było dostosowanie przepisów prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 czerwca 2013r. sygn. K 30/12, stwierdzającego niekonstytucyjność obowiązujących regulacji prawnych w zakresie naliczania opłat za czynności związane z prowadzeniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, uzgadnianiem usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu oraz związane z prowadzeniem krajowego systemu informacji o terenie, za udzielanie informacji, a także za wykonywanie wyrysów i wypisów z operatu ewidencyjnego.

Ponad półroczna praktyka stosowania już *znowelizowanych przepisów ustawy* jednakże dowodzi, że mogło dojść (i nadal może dochodzić) do poważnych nieprawidłowości w sferze legalności działania większości organów administracji Służby Geodezyjnej i Kartograficznej. Starostowie, zgodnie z wytycznymi sformułowanymi przez Głównego Geodetę Kraju,

bezkrytycznie akceptowanymi przez wojewódzkich inspektorów nadzoru geodezyjnego i kartograficznego, powszechnie odmawiają opatrywania klauzulami urzędowymi dokumentów geodezyjnych w trybie wynikającym z art.12b ust.5 ustawy. Organy te zgodnie bowiem twierdzą, że jedyną możliwością opatrzenia powyższej dokumentacji klauzulami urzędowymi jest tryb tzw. „uwierzytelnienia”, tj. tryb o którym mowa w art.12d ust.2 ustawy i wydanych na tej podstawie przepisach wykonawczych. W tym celu zachodzi rzekomo konieczność składania wniosków o uwierzytelnienie, co następczo skutkuje naliczeniem i pobraniem z tego tytułu opłaty.

Informujemy, że Polskie Towarzystwo Geodezyjne zwróciło w lipcu ub. roku się do Ministra Administracji i Cyfryzacji z prośbą o zajęcie stanowiska m.in. w w/w sprawie. Nasze wystąpienie zostało przekazane do Głównego Geodecie Kraju, który pismem z dnia 11 grudnia 2014r. udzielił następującej odpowiedzi:

Pytanie nr 24:

„Ustawa w art.12b ust.5 stanowi, że przyjęcie zbiorów danych lub innych materiałów do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego właściwy organ Służby Geodezyjnej i Kartograficznej potwierdza wpisem do ewidencji materiałów tego zasobu, a także opatrzeniem dokumentów przeznaczonych dla podmiotu, na rzecz którego wykonawca prac geodezyjnych lub prac kartograficznych realizuje prace geodezyjne lub prace kartograficzne, odpowiednimi klauzulami urzędowymi, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art.40 ust.8. Prosimy o precyzyjne wyjaśnienie, jaki jest tryb postępowania organu prowadzącego zasób, w przypadku przekazania wraz z zawiadomieniem o zakończeniu pracy geodezyjnej materiałów przeznaczonych dla zamawiającego w celu opatrzenia ich właściwymi klauzulami urzędowymi, w przypadku gdy ani przy zgłoszeniu pracy geodezyjnej, ani przy zawiadomieniu o zakończeniu pracy, wykonawca nie wnioskuje o uwierzytelnienie materiałów w rozumieniu przepisów ustawy? Czy w takiej sytuacji organ prowadzący zasób co prawda opatruje dokumenty przeznaczone dla zamawiającego właściwymi klauzulami urzędowymi, jak stanowi to art.12b ust.5 ustawy, ale odmawia wykonawcy pracy wydania materiałów przeznaczonych dla zamawiającego, czy też organ zwraca wykonawcy materiały nieopatrzone przewidzianymi klauzulami urzędowymi?”

Udzielona odpowiedź:

„Zgodnie z art. 12b ust. 5 ustawy - Prawo geodezyjne i kartograficzne, przyjęcie zbiorów danych lub innych materiałów do państwowego zasobu geodezyjnego lub kartograficznego potwierdzone jest wpisem do ewidencji materiałów tego zasobu oraz opatrzeniem dokumentów odpowiednimi klauzulami urzędowymi. Zgodnie z art. 40b ust. 1 pkt 3 ustawy - Prawo geodezyjne i kartograficzne organ prowadzący państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny pobiera opłatę za uwierzytelnianie dokumentów opracowanych przez wykonawców prac geodezyjnych lub prac kartograficznych, co do zgodności tych dokumentów z danymi zawartymi w bazach danych, o których mowa w art. 4 ust. 1a oraz 1b ww. ustawy, lub z dokumentacją przekazaną przez tego wykonawcę do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Tryb i sposób uwierzytelniania dokumentów przez organy Służby Geodezyjnej i Kartograficznej określa rozporządzenie wydane na podstawie art. 12d ust. 2 ustawy - Prawo geodezyjne i kartograficzne. Zgodnie z § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia z dnia 8 lipca 2014 r. Ministra Administracji i Cyfryzacji w sprawie sposobu i trybu uwierzytelniania przez organy Służby Geodezyjnej i Kartograficznej dokumentów na potrzeby postępowań administracyjnych, sądowych lub czynności cywilnoprawnych uwierzytelnienie następuje na wniosek. Materiały przekazane przez wykonawcę, które nie wchodzą w skład operatu technicznego, a także nie stanowią załącznika do wniosku o uwierzytelnienie organ zwraca wykonawcy bez opatrzenia ich klauzulami.”

Praktykę tę, którą potwierdza Główny Geodeta Kraju w udzielonej odpowiedzi, należy uznać za całkowicie wadliwą, a naliczone i pobrane opłaty z tego tytułu - za opłaty organom

nienależne. Analiza przepisów ustawy pozwala bowiem stwierdzić, że czynność opatrywania dokumentów geodezyjnych, sporządzonych na rzecz podmiotów dla których wykonywane były prace geodezyjne i prace kartograficzne, tj. czynność o której mowa w art.12b ust.5 ustawy, winna być wykonywana z urzędu i nieodpłatnie. Pełne potwierdzenie takiego rozumienia obowiązujących przepisów wyraził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie w wyroku z dnia 18 grudnia 2014r. sygn. III SAB/Lu 74/14. Sąd jednoznacznie stwierdził, że:

"(...) Starosta (...) pozostawał i nadal pozostaje w bezczynności, bowiem do tej pory nie wywiązał się z obowiązku opatrzenia - z urzędu - dokumentacji przeznaczonej dla podmiotu, na rzecz którego skarżący jako wykonawca prac geodezyjnych zrealizował prace geodezyjne, odpowiednimi klauzulami urzędowymi. Okoliczność, że Starosta (...) nadał odpowiednie klauzule urzędowe na wniosek skarżącego z dnia 6 września 2014 r., nie ma wpływu na ustalenie, że organ pozostaje w bezczynności. Klauzule te zostały bowiem nadane w trybie przepisów rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie sposobu i trybu uwierzytelniania przez organy Służby Geodezyjnej i Kartograficznej dokumentów na potrzeby postępowań administracyjnych, sądowych lub czynności cywilnoprawnych, które nie mają zastosowania w przedmiotowej sprawie. Do niekwestionowanego przez strony stanu faktycznego, wynikającego z akt sprawy administracyjnej, ma bowiem zastosowanie przepis art. 12b ust. 5 p.g. i k. w sposób wyraźny regulujący obowiązki organu administracji publicznej wynikające z przyjęcia dokumentacji do państwowego zasobu geodezyjnego.

Opatrzenie dokumentów przeznaczonych dla podmiotu na rzecz którego wykonawca prac geodezyjnych realizuje prace geodezyjne odpowiednimi klauzulami urzędowymi, o których mowa w art. 40 ust. 8 p.g. i k. jest oczywistą konsekwencją pozytywnego wyniku weryfikacji i przyjęcia zbiorów danych lub innych materiałów do państwowego zasobu geodezyjnego. Ustawodawca nie uzależnił dokonania takiej czynności od uiszczenia jakichkolwiek opłat. Co do zasady korzystanie z materiałów zasobu jest odpłatne, to nie dotyczy to sytuacji, o której mowa w art. 12b ust. 5 p.g. i k., która wiąże się z przyjęciem dokumentów do zasobu, a nie z ich udostępnianiem, czy uwierzytelnianiem."

Polskie Towarzystwo Geodezyjne w pełni podziela ustalenia poczynione przez WSA. W naszym przekonaniu wyrok ten, jakkolwiek wydany w sprawie indywidualnej, nie dotyczy wyłącznie przypadku jednostkowego, w którym – co do zasady - rozstrzygnięcie uzależnione jest od zindywidualizowanej specyfiki danej sprawy administracyjnej. Przeciwnie: w przedmiotowym postępowaniu sąd jednoznacznie wskazał właściwą procedurę, jaka winna być stosowana przy rozpatrywaniu spraw w tym przedmiocie. Stan faktyczny sprawy zawisłej przed WSA w Lublinie jest bowiem w praktyce stanem występującym powszechnie, a wydane orzeczenie ma charakter ogólny. Podkreślenia tutaj także wymaga, że to orzeczenie ma charakter precedensowy, który z pewnością będzie brany pod uwagę przy rozstrzyganiu analogicznych spraw przez inne sądy administracyjne. Nie bez znaczenia także pozostaje, że w uzasadnieniu wydanego wyroku, Sąd w sposób jednoznaczny wskazał, że przepisy ustawy są w tym zakresie jasne oraz precyzyjne i nie wymagają dokonywania jakiegokolwiek interpretacji.

Zgodnie z art.6a ust.3 ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne*, zadania Służby Geodezyjnej i Kartograficznej, w tym w zakresie prowadzenia państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz sprawowania nad tym nadzoru, wykonywane są jako zadania z zakresu administracji rządowej. Oznacza to, że jedynym skutecznym instrumentem, pozwalającym na dokonanie oceny prawidłowości i jednolitości działania 380 powiatowych i 16 wojewódzkich (samorządowych) organów administracji oraz 16 wojewódzkich i 1 centralnego (rządowych) organów nadzoru, jest mechanizm scentralizowany, wynikający z prerogatywy rządu w zakresie sprawowania rządowego nadzoru nad wykonywaniem zadań zleconych samorządowi terytorialnemu. Jedynie taka formuła daje bowiem gwarancje dokonania pełnej i rzetelnej diagnozy stanu istniejącego, a w przypadku potwierdzenia wskazywanych nieprawidłowości i uchybień na szeroką skalę – do podjęcia skutecznych działań naprawczych.

Z uwagi na powyższe dokonanie pilnej i kompleksowej oceny funkcjonowania organów Służby Geodezyjnej i Kartograficznej, we wskazanym obszarze, przez niezależny podmiot rządowy, jest w pełni zasadne i wręcz konieczne. Jesteśmy przekonani, że nasz wniosek spowoduje podjęcie natychmiastowych działań, mających na celu z jednej strony potwierdzenie olbrzymiej skali obecnego, wadliwego, stosowania przepisów prawa, a z drugiej strony podjęciem skutecznych działań przywracających poszanowanie zasady legalizmu w działaniu organów administracji. Obecny stan rzeczy bowiem powoduje, że większość starostw powiatowych, naruszając obowiązek wynikający z art.12b ust.5 ustawy, pobiera od wykonawców prac geodezyjnych i prac kartograficznych nienależne opłaty z tytułu „wymuszanego” uwierzytelniania dokumentacji. Proceder ten w sposób bezpośredni – i nieuchronny – naraża budżety tych samorządów na roszczenia o zwrot nienależnie pobranych opłat wraz z odsetkami ustawowymi, ale także na ponoszenie kosztów procesów sądowych. Informujemy, że wielu naszych członków w tym zakresie już podjęło niezbędne działania prawne zarówno na drodze administracyjnej, jak i sądowej.

Polskie Towarzystwo Geodezyjne wyraża przekonanie graniczące z pewnością, oparte na dotychczasowych, licznych działaniach podjętych przez naszą organizację, że zarówno obiektywne zdiagnozowanie istniejącego stanu rzeczy, jak i podjęcie niezbędnych działań naprawczych w przypadku potwierdzenia stawianych przez nas zarzutów, nie jest możliwe na szczeblach powiatów, województw, czy też na szczeblu centralnego organu administracji rządowej odpowiedzialnym za sprawy z zakresu geodezji i kartografii jakim jest Główny Geodeta Kraju i kierowany przez niego Główny Urząd Geodezji i Kartografii. Z tego też powodu w interesie publicznym leży, aby niniejsza sprawa została wyjaśniona przez podmiot rządowy, niezależny od osób obecnie odpowiedzialnych za sprawy geodezji i kartografii. Podmiot, który przede wszystkim dokona profesjonalnego i rzetelnego ustalenia obowiązującego stanu prawnego, istniejącego stanu faktycznego, a na tej podstawie podejmie bezzwłoczne i skuteczne działania mające na celu poszanowanie podstawowej, obowiązującej w państwie prawa, zasady legalizmu.

Wnosimy o sporządzenie w tym przedmiocie niezbędnych analiz prawnych, przez profesjonalistów podlegających Prezesowi Rady Ministrów albo przez niezależne podmioty zewnętrzne, w celu określenia, czy poprawnym jest stanowisko Głównego Geodety Kraju oraz organów Służby Geodezyjnej i Kartograficznej, czy też Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie. Analizy te powinny w sposób jednoznaczny określić właściwy tryb działania starostw powiatowych wykonujących zadania zleczone z zakresu administracji rządowej. W naszym przekonaniu jedynie sformalizowany tryb kontroli, w wyniku której formułowane są zalecenia pokontrolne do wykonania, pozwoli na skuteczne rozwiązanie sygnalizowanego przez nas problemu. Polskie Towarzystwo Geodezyjne nie akceptuje obecnego stanu, polegającego na powszechnym naruszaniu obowiązującego prawa w większości starostw, które naszym zdaniem noszą wręcz znamiona czynów zabronionych.

Uprzejmie prosimy o szybkie rozpatrzenie niniejszego wniosku oraz – na zasadzie art.244 §2 kpa – o pisemne poinformowanie nas o sposobie jego rozpatrzenia.

Z wyrazami szacunku
za Polskie Towarzystwo Geodezyjne

Jarosław Formalewicz
Prezes Zarządu

Załączniki:

1. Kopia odpisu wyroku Wojewódzkiego Sadu Administracyjnego w Lublinie z dnia 18 grudnia 2014r. sygn. III SAB/Lu 74/14.